

Richtlijnen
Wet Melding Ongebruikelijke
Transacties (wet MOT) en Wet
Identificatieplicht Dienstverleners
(WID) ten behoeve van de financiële
en de niet- financiële dienstverleners

Voorkoming misbruik financieel stelsel door money
laundering en de financiering van terrorisme

Oktober 2012

<u>Inleiding</u>	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Strafbaarstelling money laundering	3
1.3 Strafbaarstelling financiering van terrorisme	4
1.4 Voorschriften en richtlijnen	5
1.5 Identificatie en verificatie	5
1.6. Toezicht en handhaving	5
 1. <u>Cliëntenonderzoek</u>	 6
2.1 Identificatie en verificatie	6
2.2 Vastlegging, bewaring en monitoring	8
2.3 Verscherpt cliëntenonderzoek	10
 2. <u>Meldplicht</u>	 10
3.1 Melden Ongebruikelijke transacties	10
3.2 Meldtermijn	11
3.3 Indicatoren	11
3.4 Indicatorenlijst	12
3.5 Aansprakelijkheid melding	15
3.6 Geheimhouding melding	15
3.7 Aanbevelingen om te voldoen aan de meldplicht	15
3.8 Bevraging	15
 3. <u>Toezicht</u>	 16
4.1 Algemeen	16
4.2 Bevoegdheden	17
4.3 Sancties	17
 Bijlage	 18

1. INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

De wet Melding Ongebruikelijke Transacties (S.B.2002 no.65) en de wet Identificatieplicht dienstverleners (S.B. 2002,no. 66) zijn in september 2002 in werking getreden. Op grond van voornoemde wetten zijn de financiële en niet-financiële dienstverleners verplicht ongebruikelijke transacties te melden aan het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (Financial Intelligence Unit Suriname).

Op grond van de wijzigingen in de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (hierna: wet MOT) (S.B. 2012, no.133) en de Wet Identificatieplicht Dienstverleners (hierna: WID) (S.B. 2012, no. 134), die per augustus 2012 in werking zijn getreden, dienen de dienstverleners voor aangewezen diensten de cliënt en/of de uiteindelijk belanghebbende te identificeren voordat aan de cliënt en/of de uiteindelijk belanghebbende een dienst wordt verleent. Daarnaast zijn de dienstverleners verplicht verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transacties die duiden op money laundering en de financiering van terrorisme te melden aan het meldpunt.

1.2 STRAFBAARSTELLING MONEY LAUNDERING

De wet Strafbaarstelling money laundering (S.B. 2002, no. 64) is per 5 september 2002, ingesteld. Met de inwerking treding van voornoemde wet zijn er maatregelen getroffen om het problematiek van money laundering oftewel het witwassen van opbrengsten uit misdrijven te bestrijden en te sanctioneren.

Money Laundering kan omschreven worden als het (onopgemerkt) verplaatsen en/of in het legale betalingsverkeer brengen van inkomsten (vermogen) verkregen uit enig misdrijf en het vervolgens geven van een legale bestemming aan die inkomsten waarbij de illegale herkomst wordt versluierd.

In het proces van Money Laundering zijn vier fasen te onderscheiden. Het gaat hierbij in feite om verschillende typen van handelingen, die elkaar niet per se chronologisch hoeven op te volgen, maar die ook kunnen samenvallen of elkaar kunnen omvatten.

De vier fasen zijn:

- Plaatsing: het plaatsen van contant geld (inkomsten verkregen uit enig misdrijf) in het financiële verkeer;
- Verhulling: het verband tussen criminele activiteiten en de verkregen inkomsten wordt verbroken. De eigenaar van het vermogen wordt verhuld;
- Rechtvaardiging: onder de mom van rechtvaardiging wordt aan de verkregen inkomsten een schijnbaar legale herkomst toegekend;
- Besteding: de schijnbare legale inkomsten worden besteed in de reguliere economie.

Bij money laundering wordt dus getracht de bron van crimineel vermogen te verhullen zodat het crimineel vermogen in de legale economie wordt geïntegreerd en hierdoor een semilegale status verkrijgt. De oorsprong van het vermogen moet dus ogenschijnlijk legitiem worden. Hierbij kan het gaan om het witwassen van de opbrengsten van drugshandel, wapenhandel, overvallen, ontvoeringen, diefstallen,diverse vormen van fraude etc.

1.3 TERRORISME FINANCIERING

Per 29 juli 2011 is de “Wet houdende (nadere) wijziging van het Wetboek van Strafrecht, de Vuurwapenwet en de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties in verband met de strafbaarstelling van terroristische misdrijven en de financiering daarvan” (S.B. 2011 no. 96) aangenomen door De Nationale Assemblee.

De kern van de aanpassing van het **Wetboek van Strafrecht** (G.B. 1911 no. 1, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2009 no. 122) is gelegen in:

- artikel 111a, waarin het begrip “*terroristisch oogmerk*” is omschreven als *het oogmerk om de bevolking of een deel van de bevolking van een land vrees aan te jagen dan wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen, of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land, of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen.*

Artikel 111b, waarin wordt aangegeven wat onder het begrip “**terroristische misdrijf**” wordt verstaan:

1. elk van de misdrijven omschreven in de artikelen 128 tot en met 133, artikel 155 tweede en derde lid, artikel 155a tweede lid, artikel 207 onderdeel 3, artikel 216 tweede lid, artikel 218 onderdeel 3, artikel 220 onderdeel 2, artikel 222 onderdeel 3, artikel 224 tweede lid, artikel 226 tweede lid en artikel 349, indien het misdrijf is begaan met een terroristisch oogmerk;
2. elk van de misdrijven waarop ingevolge artikel 149 tweede lid, de artikelen 160a, 168a, 228a, artikel 278 derde lid, de artikelen 364a, 479a alsmede ingevolge artikel 24a van de Vuurwapenwet gevangenisstraf is gesteld;
3. elk van de misdrijven omschreven in de artikelen 188a, 342b, artikel 345 derde lid, artikel 348a en artikel 372 derde lid.

Conform art 1 lid h wet **WID** (S.B. 2012, no.134) wordt onder terrorisme financiering verstaan;

- het opzettelijk verwerven of voorhanden hebben van geldswaarden of voorwerpen met geldswaarde bestemd tot het begaan van een terroristisch misdrijf;
- het opzettelijk verschaffen van middelen met geldswaarde tot het plegen van een terroristisch misdrijf of
- het verschaffen van geldelijke of materiële steun tot het verwerven van geld of voorwerpen ten behoeve van een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van een terroristisch misdrijf.

Bij het financieren van terrorisme hoeft het geld niet altijd afkomstig te zijn uit enig misdrijf, maar wordt het geld juist aangewend om terroristische bewegingen financieel te ondersteunen. Money laundering en financiering van terrorisme hebben een gezamenlijk raakvlak, namelijk misbruik van het financiële stelsel.

1.4 VOORSCHRIFTEN EN RICHTLIJNEN

Het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT) is ingevolge de wet MOT art. 4 bevoegd de financiële en niet-financiële dienstverleners te voorzien van richtlijnen bij de uitvoering van hun taken op het terrein van anti money laundering en de bestrijding van terrorismefinanciering.

Met dit document wordt beoogd inzicht te geven aan de meldingsplichtige dienstverleners m.b.t. de wettelijke verplichtingen in het kader van het voorkomen en bestrijden van money laundering en de financiering van terrorisme. Aangezien er met toekomstige wetswijzigingen rekening gehouden dient te worden, is het vanzelfsprekend dat ook de richtlijnen aangepast zullen moeten worden.

1.5 IDENTIFICATIE EN VERIFICATIE

Ingevolge artikel 2 WID, is de dienstverlener verplicht de identiteit van een cliënt (natuurlijk persoon of rechtspersoon) vast te stellen voordat aan de cliënt een dienst wordt verleent. Identificatie houdt in dat de cliënt een opgave doet van zijn identiteit. Bij verificatie dient de dienstverlener vast te stellen dat de gegeven identiteit van de cliënt overeenkomt met de werkelijke identiteit van de cliënt.

1.6 TOEZICHT EN HANDHAVING

Conform art 22 wet MOT is het Meldpunt belast met het toezicht op de naleving van de wet MOT en de WID bij de niet financiële dienstverleners. Het toezicht richt zich voornamelijk op de naleving en handhaving van de regels die van belang zijn voor een effectieve bestrijding van money laundering en financiering van terrorisme.

2. CLIENTENONDERZOEK

2.1 IDENTIFICATIE EN VERIFICATIE

Dienstverleners dienen een cliëntenonderzoek te verrichten ter voorkoming en bestrijding van money laundering en terrorisme financiering. Het cliëntenonderzoek stelt de instelling in staat de cliënt te identificeren, zijn identiteit te verifiëren, de uiteindelijk belanghebbende van de transactie of relatie te verifiëren, het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie en de herkomst van het vermogen vast te stellen en doorlopende controle te verrichten.

De dienstverlener kan ingevolge art 12 lid b, informatie t.a.v. de cliënt opvragen van een derde die een cliëntenonderzoek heeft gepleegd (bijvoorbeeld een bankinstelling). De procedure voor cliëntenonderzoek door zowel de instellingen als door de derde zijn overeenkomstig de aangegeven richtlijnen.

Identificatie

Bij identificatie worden gegevens en informatie van de cliënt verzameld met het doel de cliënt te kennen. Het gaat hierbij om natuurlijke en of rechtspersonen met wie een zakelijke relatie zal worden aangegaan. Bij de identificatie dient de cliënt gegevens over zijn identiteit te verstrekken.

Natuurlijke personen

Voor een **natuurlijke persoon** wordt de identiteit vastgesteld met behulp van:

- een geldig rijbewijs; of
- een geldig identiteitskaart; of
- een geldig reisdocument- of paspoort; of
- een in het land van herkomst van cliënt ander geldig document, dat aan de wettelijke eisen van dat land voldoet.

Voor een **natuurlijke persoon die van rechtswege onbekwaam is** wordt de identiteit vastgesteld door middel van:

- het vaststellen van de identiteit van de wettelijke vertegenwoordiger zoals aangegeven in het Burgerlijk wetboek van Suriname.

Rechtspersonen

Voor **Surinaamse en buitenlandse rechtspersonen of vennootschappen die in Suriname gevestigd zijn** wordt de identiteit vastgesteld met behulp van:

- een gewaarmerkt uittreksel uit het register van de Kamer van Koophandel en Fabrieken; of
- een akte opgemaakt door een in Suriname gevestigde notaris.

Voor buitenlandse rechtspersonen of vennootschappen die niet in Suriname gevestigd zijn met behulp van:

- een gewaarmerkt uittreksel uit het register van de Kamer van Koophandel of uit het officiële handelsregister van de staat waar de statutaire zetel van de rechtspersoon bevindt; of
- door een verklaring voorzien van een apostille, opgemaakt door een notaris uit die staat.

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Voor publiekrechtelijke rechtspersonen onverminderd het genoemde, tevens met behulp van:

- een verklaring van het bestuursorgaan ; of
- een verklaring van het bevoegd gezag.

Religieuze organisaties

Voor religieuze organisaties of zelfstandige onderdelen hiervan onverminderd het genoemde, tevens met behulp van:

- een verklaring van de organisatie waarvan de religieuze organisatie deel uitmaakt; of
- een eigen verklaring van de religieuze organisatie die niet ouder dan 6 maanden mag zijn.

Verificatie

Na identificatie van een cliënt dient de dienstverlener te verifiëren dat de opgegeven identiteit overeenkomt met de werkelijke identiteit. Dat kan bijvoorbeeld door de documenten te controleren op hun echtheid/ originaliteit.

Na de identificatie te hebben verricht overeenkomstig de methode van identificatie, dient door de dienstverlener vastgesteld te worden of de juiste informatie van de cliënt is vastgelegd. De dienstverlener is verplicht de hiernavolgende gegevens vast te leggen.

2.2 VASTLEGGING, BEWARING EN MONITORING

Vastlegging gegevens

In het dossier dient te worden vastgelegd wie de identificatie heeft verricht, wanneer de identificatie heeft plaatsgevonden dan wel of de dienstverlener heeft vertrouwd op identificatie en verificatie welke zijn uitgevoerd door een tussenpersoon of derde. Als de identificatie en de verificatie zijn uitgevoerd door een tussenpersoon of derde dan dient te worden vastgelegd of aan alle voorwaarden is voldaan.

Van de natuurlijke persoon (cliënt en de uiteindelijk belanghebbende) dienen de volgende gegevens te worden vastgelegd (artikel 16, wet MOT):

- achternaam;
- voornamen;
- geboortedatum;
- geboorteplaats;
- adres;
- woonplaats dan wel plaats van vestiging;
- telefoonnummer;
- nationaliteit;
- beroep;
- aard van het document;
- nummer van het document;
- datum van het document;
- plaats van uitgifte van het document;
- de aard van de transactie;
- het tijdstip van de transactie;
- de plaats van de transactie;
- de datum van de transactie;
- het soort valuta betreffende de transactie
- de hoeveelheid van de met de transactie gemoeide valuta;
- het soort en nummer rekening;
- alle rekeningsoverzichten en zakelijke correspondentie.

Van de Surinaamse rechtspersonen dienen de volgende gegevens te worden vastgelegd:

- de rechtsvorm;
- de statutaire naam;
- de handelsnaam;
- het adres;
- plaats van vestiging
- land van statutaire zetels
- het registratienummer bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken.

Voor degene die de rechtspersoon vertegenwoordigd en de uiteindelijk belanghebbende dienen te worden vastgelegd:

- achternaam;
- voornamen;
- geboortedatum;
- geboorteplaats;
- adres;
- woonplaats dan wel plaats van vestiging;
- telefoonnummer;
- nationaliteit;
- beroep;
- aard van het document;
- nummer van het document;
- datum van het document;
- plaats van uitgifte van het document;
- de aard van de transactie;
- het tijdstip van de transactie;
- de plaats van de transactie;
- de datum van de transactie;
- het soort valuta betreffende de transactie
- de hoeveelheid van de met de transactie gemoeide valuta;
- het soort en nummer rekening;
- alle rekeningsoverzichten en zakelijke correspondentie.

Bewaartermijn identificatie

De dienstverlener dient de gegevens van het cliëntenonderzoek op toegankelijke wijze te bewaren voor een periode van tenminste zeven jaren na het moment van beëindiging van de zakelijke relatie of overeenkomst op grond waarvan de dienst is verleend. Deze gegevens dienen zodanig gearriveerd te worden dat zij op elk moment beschikbaar zijn voor de Toezichthouder.

Monitoring

Tijdens het cliëntacceptatieproces dient de instelling het risicoprofiel van de cliënt op te stellen en het transactiepatroon te volgen m.a.w. doorlopende controle te verrichten. Gedurende de duur van de relatie is het van belang dat de instelling periodiek toetst of de cliënt nog steeds aan het risicoprofiel voldoet en het transactiepatroon overeenkomstig de verwachtingen is. Naast de periodieke actualisatie van de cliëntgegevens, monitort de instelling ook de rekening en de transacties van cliënten. Hierdoor wordt inzicht verkregen in de aard en achtergrond van de cliënten en hun financieel gedrag.

De controle heeft onder andere tot doel te detecteren of er een afwijkend transactiepatroon vastgesteld kan worden en of zich mogelijk situaties voordoen die een verhoogd risico met zich meebrengen. De instelling dient systematisch te controleren of er sprake is van ongebruikelijke of verdachte patronen of activiteiten. Zo zal van transacties beoordeeld worden of die voor de cliënt gebruikelijk zijn.

Het monitoren van de relatie met de cliënt en de transacties van de cliënt kan worden afgestemd op de soort relatie. Dit kan per sector en per product verschillen.

2.3 VERSCHERPT CLIENTENONDERZOEK

De dienstverlener stemt het cliëntenonderzoek af op de risicogevoeligheid voor money laundering of financiering van terrorisme van het type cliënt, zakelijke relatie, product of transactie. De instelling stelt een risicoprofiel op van de cliënt en de uiteindelijk belanghebbende.

Indien en naar gelang een zakelijke relatie of transactie een hoger risico op money laundering of financiering van terrorisme met zich meebrengt, dient de instelling een verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten.

De dienstverlener dient **ALTIJD** een **verscherpt cliëntenonderzoek** toe te passen:

- in geval een cliënt geen ingezetene van Suriname is, of niet in Suriname gevestigd is;
- in geval een cliënt niet fysiek aanwezig is voor identificatie;
- in geval het een particulier vermogensbeheer betreft ten behoeve van vermogende natuurlijke personen;
- bij rechtspersonen of entiteiten die persoonlijke vermogens onderbrengen;
- bij vennootschappen of entiteiten waarvan de aandelen aan toonder of ten behoeve van een derde zijn gesteld;
- bij natuurlijke personen, rechtspersonen en vergelijkbare entiteiten afkomstig uit landen waar niet of onvoldoende internationaal gangbare normen zijn ter bestrijding van money laundering en terrorisme financiering;
- bij politiek prominente personen;
- bij correspondentbankrelaties.

3. DE MELDPLICHT

3.1 MELDEN VAN ONGEBRUIKELIJKE TRANSACTIES

Een ieder die beroeps- of bedrijfsmatig een daartoe aangewezen dienst verleent, is verplicht een ongebruikelijke transactie onverwijld, *schriftelijk al dan niet digitaal* te melden aan het Meldpunt (artikel 12 WET MOT). De dienstverlener draagt de verantwoordelijkheid dat haar medewerkers correct met de regelgeving omgaan en dat ongebruikelijke transacties tijdig en juist aan het Meldpunt worden gemeld.

De meldingsplicht heeft niet alleen betrekking op verrichte maar ook op voorgenomen ongebruikelijke transacties. Onder voorgenomen transacties worden transacties verstaan waarover de besluitvorming bij de cliënt heeft plaatsgevonden en is afgerond, terwijl de uitvoering (nog) niet heeft plaatsgevonden.

3.2 MELDTERMIJN

Valt een transactie onder het bereik van een *objectieve indicator* dan geldt een maximaal termijn van 14 dagen, die ingaat op het moment dat de transactie plaats vindt. D.w.z. dat een ongebruikelijke transactie op basis van de objectieve indicator *binnen 14 dagen* gemeld dient te worden bij het MOT.

Constaateert een melder dat een transactie valt onder het bereik van een *subjectieve indicator*, dan dient deze *binnen 5 dagen* gemeld te worden bij het MOT. Deze termijn gaat echter in op het moment dat blijkt dat de subjectieve indicator van toepassing is.

3.3 INDICATOREN

Of een transactie als ongebruikelijk moet worden aangemerkt, wordt vastgesteld aan de hand van indicatoren. De indicatoren zijn voor de dienstverlener een hulpmiddel om te bepalen of een transactie verband houdt met money laundering of financiering van terrorisme. Deze indicatoren zijn vastgesteld in het Besluit Indicatoren Ongebruikelijke Transacties (S.B. 2003, no. 45), waarbij voor elke meldingsplichtige groep de bijbehorende objectieve en subjectieve indicatoren zijn beschreven.

Meldingsplichtige instellingen zullen behalve de indicatoren lijst ook intern procedures en processen moeten hebben waarmee het ongebruikelijk karakter van transacties herkenbaar is.

Objectieve indicatoren:

Hierbij zijn voor de verschillende categorieën van meldingsplichtigen met allen een verschillend aard van de te verlenen diensten een grensbedrag opgenomen. De instellingen dienen ook te beoordelen of er sprake is van een verband tussen twee of meerdere transacties. Indien er een verband is, moet deze transactie onder de subjectieve indicator worden gemeld.

Subjectieve indicatoren:

Transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme. Hierbij heeft de instelling de verantwoordelijkheid om zelf te bepalen als de transactie gemeld dient te worden omdat er mogelijk sprake is van money laundering of financiering van terrorisme.

Ongebruikelijke transacties moet u melden bij het MOT. U mag uw cliënt niet op de hoogte stellen van het feit dat u een melding heeft gedaan. U en uw medewerkers kunnen niet strafrechtelijk worden vervolgd noch civielrechtelijk worden aangesproken voor schade die een derde lijdt, als gevolg van het voldoen aan uw meldingsplicht.

3.4 INDICATORENLIJST

In de hiernavolgende voorbeelden van de indicatoren is er een onderscheid gemaakt naar cliënten, transacties of diensten. Deze zijn algemeen en kunnen dus bij meerdere instellingen van toepassing zijn. De voorbeelden die zijn opgenomen dienen voor het herkennen van ongebruikelijke transacties. De voorbeelden zijn niet limitatief en ook geen checklist.

Afhankelijk van de concrete feiten en omstandigheden en het professionele oordeel van de instelling zal beoordeeld moeten worden of er sprake is van een verhoogd risico op money laundering of de financiering van terrorisme.

Factoren m.b.t. landen en gebieden

1. Dienstverlening aan of via ingezetenen of ondernemingen die komen uit landen of gebieden die niet of niet adequaat voldoen aan de aanbevelingen van de FATF (www.fatf-gafi.org)

Factoren m.b.t. de cliënt en diens legitimatie

1. Het is problematisch om de identiteit van de cliënt vast te stellen.
2. De cliënt maakt (kennelijk) gebruik van de diensten van een stroman.
(Een stroman is een persoon die optreedt onder eigen naam, maar als werktuig van een ander handelt bijvoorbeeld iemand die bij een transactie zijn naam leent).
3. Het correspondentieadres wijkt af van het reguliere adres. Afwezigheid van een regulier adres van de cliënt of door hem gebruikte entiteiten. De cliënt wenst de voor hem bestemde correspondentie op een niet regulier adres te ontvangen.
4. Personen die formeel geen in het handelsregister geregistreerde functie bekleden blijken niettemin de facto de dienst uit te maken.

Factoren m.b.t. de relatie tussen instelling en cliënt

1. De dienstverlening die de cliënt verlangt, past niet in het normale patroon van de instelling. De gebruikelijke redenen die bestaan voor het inschakelen van de instelling lijken te ontbreken.
2. De cliënt is bereid een vergoeding te betalen voor de diensten van de instelling die substantieel hoger is dan hetgeen gebruikelijk is.
3. De cliënt blijkt in korte tijd een aantal keren achter elkaar van instelling (notaris, advocaat, belastingadviseur of accountant) te zijn gewisseld, terwijl daarvoor geen voor de instelling acceptabele verklaring kan worden gegeven.
4. Een relatie tussen de cliënt en een eerdere adviseur blijkt geweigerd of beëindigd te zijn, terwijl daarvoor geen voor de instelling acceptabele verklaring kan worden gegeven.
5. De cliënt valt zelf onder de Wet MOT maar meldt bewust niet of weigert hierover informatie te verschaffen.

Transacties m.b.t. de dienstverlening of opdracht na aangaan van de betrekking

1. De cliënt is betrokken bij – al dan niet eenmalige – transacties, die ongebruikelijk zijn doordat deze niet passen in de normale beroeps- of bedrijfsuitoefening van de cliënt, terwijl daarvoor geen voor de instelling acceptabele verklaring kan worden gegeven.
2. Transacties die door hun omvang, aard, frequentie of uitvoering ongebruikelijk zijn.
3. De cliënt, de tussenpersoon of derde is niet dan na zware aandrang bereid de gevraagde informatie, bijvoorbeeld over de herkomst van gelden, te verschaffen.
4. De opdracht heeft (uitsluitend) betrekking op het in bewaring nemen van documenten of andere goederen of het in depot houden van grote bedragen.
5. In een korte periode wordt een goed meerdere keren verhandeld.
6. Transacties met van tevoren kenbaar verlies.
7. Ongebruikelijk vroegtijdige terugbetaling van activa, in het bijzonder met het verzoek te betalen aan derden die ogenschijnlijk geen relatie met de cliënt hebben.
8. (Contante) aankoop van activa, snel gevolgd door leningen met deze activa als onderpand.
9. Ongeoorloofde vermenging tussen zakelijk gebruik en privé gebruik.
10. De cliënt verzoekt de instelling om mee te werken aan vermoedelijke Paulianeuze transacties.

Transacties m.b.t. het financiële verkeer

1. De cliënt heeft voorkeur voor activa die geen sporen achterlaten, zoals contant geld, toonderpapier, toonderpolissen.
2. Aan- of verkopen tegen prijzen die beduidend afwijken van marktprijzen.
3. Het betaalverkeer vertoont een ongebruikelijk patroon. De gelden waarover de cliënt beschikt zijn afkomstig uit onduidelijke bronnen of de door de cliënt aangegeven bronnen zijn onwaarschijnlijk of onvoldoende gedocumenteerd.
4. Grote betalingen die ineens vanuit het buitenland plaatsvinden; ongebruikelijke (valuta)transacties, bijvoorbeeld tegen contanten, cheques aan toonder, toonderpapieren of voor money transfers.
5. De instelling ontvangt gelden van de cliënt met het verzoek deze gelden door te betalen aan een derde, terwijl er geen door de instelling geverifieerde bewijsstukken zijn die de doorbetaling legitimeren.
6. Betaling door middel van een (onbekende) derde of overmaking van geld indien de identiteit van de rekeninghouder, de gerechtigde tot de rekening en/of de toekomstige investeerder (ten behoeve van wie het geld wordt overgemaakt), niet dezelfde is.
7. Lening waarvoor een zekerheid wordt verkregen van een buitenlandse (rechts)persoon, waarbij de relatie met de cliënt niet duidelijk is.

Transacties m.b.t. juridische entiteiten en structuren

1. De cliënt maakt gebruik of wenst gebruik te maken van een of meer tussengeschakelde, buitenlandse of aangekochte rechtspersonen of vennootschappen zonder dat daarvoor legitieme fiscale, juridische of commerciële redenen aanwezig zijn of lijken te zijn.
2. De cliënt wenst in korte tijd verschillende rechtspersonen of vennootschappen op te richten ten behoeve van een andere persoon, zonder dat daarvoor legitieme fiscale, juridische of commerciële redenen aanwezig zijn of lijken te zijn.
3. De cliënt wenst een rechtspersoon of vennootschap op te richten of over te nemen met een (beoogde) twijfelachtige doelomschrijving of een doelomschrijving die geen relatie met diens normale beroeps of bedrijfsuitoefening of diens overige activiteiten lijkt te hebben, dan wel met een doelomschrijving ter uitvoering waarvan een vergunning noodzakelijk is, terwijl de cliënt niet het voornemen heeft een dergelijke vergunning te verkrijgen, terwijl daarvoor geen voor de instelling acceptabele verklaring gegeven kan worden.
4. De cliënt maakt gebruik van rechtspersonen of vennootschappen waarvan de zeggenschapstructuur niet transparant is of die qua karakter of inrichting geschikt zijn om de identiteit van de achterliggende belanghebbende te verhullen (bijv. toonderaandelen, trusts, buitenlandse rechtspersonen), terwijl daarvoor geen voor de instelling acceptabele verklaring gegeven kan worden.
5. Het veelvuldig wisselen van juridische structuren en/of het veelvuldig wisselen van bestuurders van rechtspersonen of vennootschappen. Er is sprake van een complexe juridische structuur, die geen reëel doel lijkt te dienen.
6. Het langdurig in oprichting blijven van rechtspersonen of vennootschappen.

Transacties m.b.t. onroerende zaken en overige registergoederen

1. Transacties inzake een registergoed met een financiering door middel van een (hypothecaire) geldlening waarvan het bedrag in aanzienlijke mate (naar boven of naar beneden) afwijkt van de te betalen tegenprestatie, terwijl daarvoor geen voor de instelling acceptabele verklaring kan worden gegeven.
2. De registergoederen worden of zijn in korte periode meer keren verhandeld met ongebruikelijke hoge winstmarges, terwijl daarvoor geen voor de instelling acceptabele verklaring kan worden gegeven.
3. Transacties zonder hypothecaire financiering, met name waarbij de herkomst van de gelden onduidelijk is of geen onderliggende leningsovereenkomst beschikbaar is of waarbij afwijkende leningsvoorwaarden worden gehanteerd (bijvoorbeeld afwijkende rente, zekerheidsstelling).
4. Transacties inzake een registergoed waarbij zonder aanwijsbare reden meerdere hypotheken op hetzelfde onderpand zijn of worden gevestigd.
5. Aandelen transacties in registergoederen vennootschappen waarvan de waarde moeilijk bepaalbaar is.

3.5 AANSPRAKELIJKHEID MELDING

De instelling die op grond van artikel 12 van wet MOT een melding heeft gedaan is niet aansprakelijk voor eventuele schade die een cliënt of een derde als gevolg van deze melding heeft geleden, tenzij er sprake is van bewuste roekeloosheid bij de melder. Hetzelfde geldt ook voor een persoon die werkzaam is bij de meldingsplichtige instelling.

3.6 GEHEIMHOUDING VAN DE MELDING

Alle gegevens en inlichtingen die krachtens wet MOT worden verstrekt of ontvangen zijn geheim. Degene die een melding doet is verplicht tot geheimhouding daarvan. Het zogenaamde "tipping off" verbod. De instelling mag niet aan de cliënt mededelen dat een melding is of zal worden gedaan.

3.7 AANBEVELINGEN VOOR HET VOLDOEN AAN DE MELDPlicht

Het verdient aanbeveling dat elke instelling een interne meldingsprocedure opstelt en bekend maakt aan al haar medewerkers. Meldingen worden dan eerst intern gedaan aan een centraal unit binnen de instelling en kunnen dan centraal worden beoordeeld. Dit zal doorgaans de compliance officer zijn of de persoon die belast is met "compliance functie". Voor de centrale beoordeling van een door een medewerker van de instelling gedane interne melding dient alle binnen de instelling aanwezige informatie betrokken te worden, voor zover zulks redelijkerwijs mogelijk is.

3.8 BEVRAGING

De Wet MOT geeft het Meldpunt de bevoegdheid om aan de financiële en de niet-financiële instellingen die ongebruikelijke transacties gemeld hebben, nadere informatie te vragen. Hierdoor kan het Meldpunt (mede) beoordelen of ongebruikelijke transacties als verdacht aangemerkt moeten worden.

4 TOEZICHT

4.1 ALGEMEEN

Het Meldpunt is aangewezen als toezichthouder op de naleving van de wet WID en de Wet MOT voor de niet-financiële dienstverleners.

Het Meldpunt kan (op elk moment) een onderzoek bij de dienstverlener instellen, waarbij wordt gecontroleerd of de dienstverlener aan de verplichtingen ingevolge wet MOT en WID heeft voldaan. Hierbij wordt nagegaan of de onderhavige richtlijnen alsmede de verplichtingen voortvloeiende uit de wet MOT en de WID worden nageleefd. De dienstverlener dient de interne organisatie betreffende de wet MOT en de WID vast te leggen in interne instructies en richtlijnen en een goede registratie bij te houden van interne meldingen en de resultaten van onderzoek naar dergelijke meldingen. Het Meldpunt zal bij een onderzoek tevens nagaan of de dienstverlener er zorg voor draagt dat haar medewerkers bekend zijn met de verplichtingen voortvloeiende uit de wet MOT, de WID en onderhavige richtlijnen. Het Meldpunt zal nagaan of de instelling maatregelen heeft genomen om er voor te zorgen dat haar medewerkers op de hoogte worden gehouden van de (internationale en nationale) ontwikkelingen op het gebied van het bestrijden van money laundering en terrorismefinanciering, alsmede in staat zijn een ongebruikelijke transactie te herkennen.

Voor wat betreft het houden van toezicht op de naleving van de geldende wet- en regelgeving, de onderhavige richtlijnen, het (interne) beleid en geldende procedures binnen de instelling, is een belangrijke rol weggelegd voor de compliance officer danwel de functionaris die belast is met de compliance binnen de instelling. De compliance officer zal als aanspreekpunt fungeren voor het MOT. De (hoofd) taak van een compliance officer dan wel de functionaris die belast is met de compliance functie, is er voor zorg te dragen dat de instelling de wet- en regelgeving waaraan zij is onderworpen alsmede het beleid en procedures van de instelling op de juiste wijze naleeft. De compliance officer bereikt dit onder meer door middel van het verschaffen van advies en geven van richting aan werknemers op het terrein van money laundering en terrorismefinanciering en het verkrijgen van kennis en vaardigheden die benodigd zijn om de interne procedures binnen de instelling te verbeteren. Deze functionaris zal ook degene moeten zijn die de intern ongebruikelijke transacties op hun volledigheid en nauwkeurigheid beoordeelt en een register bijhoudt van de intern en extern gemelde ongebruikelijke transacties. Het is van belang dat de rol en de verantwoordelijkheden van de functionaris belast met de compliance functie schriftelijk worden vastgelegd.

Het zij hierbij aangetekend, dat niet de compliance officer c.q. de functionaris belast met de compliance functie, doch het management van de instelling verantwoordelijk is voor de naleving van de diverse regels binnen de instelling. Een dergelijke functionaris dient zo veel mogelijk zelfstandig te kunnen opereren ten opzichte van de organisatie teneinde zijn compliance functie te kunnen vervullen. Voorgaande houdt o.m. in dat de compliance officer ter uitvoering van zijn taken vrije toegang dient te hebben tot relevante informatie (bijv. de centrale cliëntenadministratie, de verrichte transacties en de bevindingen).

De instelling dient er zorg voor te dragen dat er een jaarlijkse evaluatie plaatsvindt van het beleid en procedures binnen de instelling. Tijdens een dergelijke audit dient geverifieerd te worden of in de praktijk wordt gewerkt, conform het beleid en procedures. Daarnaast kan een audit uitsluitsel geven of er kwaliteitsverbeteringen in gang dienen te worden gezet. De resultaten van een audit waarin eventueel tekortkomingen worden geconcludeerd dienen schriftelijk te worden vastgelegd en aan het management van de instelling te worden voorgelegd met het verzoek om binnen een kort tijdsbestek corrigerende maatregelen te nemen.

4.2 BEVOEGDHEDEN

Het Meldpunt is bevoegd bindende richtlijnen en voorschriften te geven aan de dienstverleners ter bevordering van de naleving van de wetten. De door het Meldpunt aangewezen functionarissen kunnen alle inlichtingen vragen en inzage vorderen in zakelijke gegevens en bescheiden van dienstverleners en daarvan kopieën maken. Een ieder, dus ook personen die niet onder de werking van wet MOT en WID vallen, zijn verplicht de aangewezen functionarissen van het Meldpunt alle medewerking te verlenen.

De toezichthoudende functionarissen van het Meldpunt kunnen, indien bij hun taakuitoefening feiten aan het licht komen die mogelijk zouden kunnen duiden op money laundering of het financieren van terrorisme, zelf het Meldpunt inlichten.

4.3 SANCTIES

Het Meldpunt is bevoegd bij het constateren van overtredingen gesteld in artikel 22 lid 3 van de wet MOT een last onder dwangsom dan wel een boete op te leggen van ten hoogste een miljoen SRD. Het Meldpunt zal overgaan tot het opleggen van een last onder dwangsom als er sprake is van een voortdurende overtreding welke nog door de dienstverlener hersteld kan worden. De dienstverlener krijgt een last opgelegd welke hij binnen een gestelde termijn, de begunstigingstermijn, dient te vervullen.

Bijlage

In aanvulling op bovenstaande algemene voorbeelden bij de subjectieve indicator, volgt hieronder – wellicht ten overvloede – voor de meldingsplichtige dienstverleners een additionele leidraad subjectieve indicatoren.

Categorie A: Bankinstellingen

1. Er is sprake van het openen van een rekening, waarbij er wordt voldaan aan een of meer van de volgende indicatoren:
 - a. de rekening wordt geopend voor en in opdracht van een niet ingezetene van Suriname;
 - b. er bestaan identificatieproblemen;
 - c. er wordt een ongewoon conditie - aanbod gedaan;
 - d. er is sprake van een opvallend aantal rekeningen;
2. Er is sprake van een contante transactie met een waarde van US 10.000, - of meer, die voldoet aan twee of meer van de volgende indicatoren:
 - a. er bestaan identificatieproblemen;
 - b. er wordt een ongewoon conditie - aanbod gedaan;
 - c. de transactie is a - typisch voor de cliënt;
 - d. de transactie vindt plaats in een voor de cliënt ongebruikelijke coupures;
 - e. de transactie vindt plaats in een voor de cliënt ongebruikelijke verpakking;
 - f. er is sprake van een frequente storting door niet rekening houders;
 - g. de cliënt is zonder aanwijsbare reden nerveus;
 - h. de cliënt wordt vergezeld en gecontroleerd door een derde of derden;
 - i. de cliënt handelt als tussenpersoon voor een derde;
 - j. de transactie heeft geen verklaarbaar legaal doel of geen zichtbare relatie met (bedrijf)activiteiten;
 - k. er is sprake van een opvallende omzet of van een opvallende wijziging van het rekeningssaldo.
 - l. de inkomende stroom bestaat uit veel kleine bedragen en de uitgaande stroom uit grotere bedragen;
 - m. de inkomende stroom bestaat uit grote bedragen en de uitgaande stroom uit kleine bedragen;
 - n. de storting van een opvallend aantal ronde bedragen;
 - o. opvallende inkomsten of uitbetalingen of onverklaarbare inkomsten of uitgaven;
 - p. de cliënt levert, zonder dat dit in relatie staat met de (bedrijfs)activiteiten, ongeteld geld aan;
 - q. er wordt niet gestort op eigen rekening of op een zakelijke rekening;
 - r. er wordt gestort ten gunste van een rekening op een bank in het buitenland;
3. er is sprake van een of meer contante transacties met een waarde die lager is dan die genoemd bij de objectieve indicatoren (onder b, c, of d), waarbij het vermoeden bestaat dat de cliënt daarmee melding wil voorkomen;
4. er is sprake van een girale transactie met een waarde van USD 10.000, - of meer, die voldoet aan twee of meer van de volgende indicatoren:

- a. een van de objectieve indicatoren onder f, sub 1.2 of 3;
- b. de transactie heeft geen verklaarbaar legaal doel of geen zichtbare relatie met (bedrijfs)activiteiten;
- c. er is sprake van een opvallende omzet of van een opvallende rekeningsaldo;
- d. overmakingen of ontvangsten van een opvallend aantal ronde bedragen;
- e. er is sprake van identificatieproblemen;
- f. er wordt een ongewoon conditie-aanbod gedaan;
- g. de transactie is a-typisch voor de cliënt;
- h. de cliënt wordt geacht te handelen als tussenpersoon voor een derde.

Categorie B: Levensverzekeringsmaatschappijen

Bij het sluiten van een levensverzekering is melding verplicht indien de levensverzekeraar of assurantietussenpersonen oordeelt dat een of meer van de volgende situaties van toepassing zijn:

- levensverzekeringen waarvoor de eerste premiebetaling of de koopsom een waarde heeft van US\$ 10.000 of meer en die voldoet aan drie of meer van de volgende indicatoren:
 1. de verzekeringnemer heeft woonplaats buiten Suriname;
 2. de verzekeringnemer geen (eigen) vaste woonplaats op;
 3. de eerste premiebetaling of de koopsomstorting vindt plaats vanuit een rekening bij een bank buiten Suriname;
 4. de looptijd van de verzekering is 3 jaar of minder;
 5. de premie/koopsombetaling heeft een waarde van US\$ 100.000 of meer;
 6. de verzekeringnemer heeft in het lopende kalenderjaar reeds 3 of meer koopsompolissen tegen contante betaling bij uw maatschappij of, ingeval van tussenpersonen, door uw bemiddeling gesloten;
 7. betaling geschiedt in kleine coupures, met ongeteld geld, in ongewone verpakking, in vreemde valuta, met postwissels, cheques of andere waardepapieren;
 8. er zijn problemen bij de identificatie;
 9. de verzekering wijkt sterk af van wat van deze verzekeringnemer, alle omstandigheden in aanmerking genomen, verwacht werd of mag worden (gezien inkomen, beroep, eerder gesloten verzekering) m.a.w. de verzekering is ongewoon voor de verzekeringnemer;
 10. de verzekeringnemer accepteert zeer onvoordelige voorwaarden, die niet samenhangen met gezondheid of leeftijd;
 11. het (reëel) verzekerd bedrag kan niet worden verklaard;

Bij het afwikkelen van een levensverzekeringsovereenkomst (uitkeringen op de einddatum, bij betekening of bij afkoop uit levensverzekering) is melding verplicht indien:

- a. er is sprake van een uitkering met een waarde van US\$ 25.000 of meer op een rekening bij een bank buiten Suriname, binnen 5 jaar na sluiten van de verzekering;
- b. er sprake is van een uitkering van US\$25.000 of meer, in verband met een verzekering die binnen 2 jaar voor de expiratedatum, de belening of de afkoop, is overgedragen, of waarvan de begunstiging binnen die periode is gewijzigd (deze indicator is niet van toepassing op een overdracht aan, dan wel de begunstigingswijziging ten behoeve van een kind of kleinkind);

- c. er is sprake van een contante uitkering met een waarde van US\$ 25.000 of meer, binnen 5 jaar na het sluiten van de verzekering.

Categorie C: Wisselkantoren

Melding is verplicht indien een of meer van de volgende situaties van toepassing zijn:

- a. er is sprake van een contante transactie met een waarde van US\$ 10.000 of meer, die voldoet aan twee of meer van de volgende indicatoren:
 - 1. er bestaan identificatieproblemen;
 - 2. er wordt een ongewoon conditie-aanbod gedaan;
 - 3. de transactie is a-typisch voor de cliënt;
 - 4. de transactie vindt plaats in voor de cliënt ongebruikelijke coupures;
 - 5. de transactie vindt plaats in een voor de cliënt ongebruikelijke verpakking;
 - 6. de cliënt is zonder aanwijsbare reden nerveus;
 - 7. de cliënt wordt vergezeld en gecontroleerd door een derde of derden;
 - 8. de cliënt handelt als tussenpersoon voor een derde;
- b. er is sprake van voorkeur van de cliënt voor transacties onder het grensbedrag waarbij het vermoeden bestaat dat de cliënt daarmee melding wil voorkomen.

Categorie D: Spaar- en kredietcoöperaties

Melding is verplicht indien een of meer van de volgende situaties van toepassing zijn:

- a. er is sprake van het openen van een rekening, waarbij wordt voldaan aan een of meer van de volgende indicatoren:
 - 1. de rekening wordt geopend voor en in opdracht van een niet-ingezetene van Suriname;
 - 2. er bestaan identificatieproblemen;
 - 3. er wordt een ongewoon conditie-aanbod gedaan;
 - 4. er is sprake van een opvallend aantal rekeningen;
- b. er is sprake van een contante transactie met een waarde van US\$ 10.000 of meer, die voldoet aan twee of meer van de volgende indicatoren:
 - 1. er bestaan identificatieproblemen;
 - 2. er wordt een ongewoon conditie-aanbod gedaan;
 - 3. de transactie is a-typisch voor de cliënt;
 - 4. de transactie vindt plaats in voor de cliënt ongebruikelijke coupures;
 - 5. de transactie vindt plaats in een voor de cliënt ongebruikelijke verpakking;
 - 6. er is sprake van frequente storting door niet-rekeninghouders;
 - 7. de cliënt is zonder aanwijsbare reden nerveus;
 - 8. de cliënt wordt vergezeld en gecontroleerd door een derde of derden;
 - 9. de cliënt handelt als tussenpersoon voor een derde;
 - 10. de transactie heeft geen verklaarbaar legaal doel of geen zichtbare relatie met (bedrijfs)activiteiten;
 - 11. er is sprake van een opvallende omzet of van een opvallende wijziging van het rekeningsaldo;
 - 12. de inkomende stroom bestaat uit veel kleine bedragen en uitgaande stroom uit grote bedragen;
 - 13. de inkomende stroom bestaat uit grote bedragen en de uitgaande stroom uit kleine bedragen;

14. storting van een opvallend aantal ronde bedragen;
15. opvallende inkomsten of uitbetalingen of onverklaarbare inkomsten of uitgaven;
16. de cliënt levert, zonder dat dit in relatie staat tot de (bedrijfs)activiteiten, ongeteld geld aan;
17. er wordt niet gestort op de eigen rekening of op een zakelijke rekening;
18. er wordt gestort ten gunste van een rekening bij een bank in het buitenland;

- c. er is sprake van een of meer contante transacties met een waarde die lager is dan het grensbedrag, waarbij het vermoeden bestaat dat de cliënt daarmee melding wil voorkomen.

Categorie E: Geldovermakingskantoren

Melding is verplicht indien de volgende situatie van toepassing is:

- er is sprake van voorkeur van de cliënt voor transacties onder het grensbedrag waarbij het vermoeden bestaat dat de cliënt daarmee melding wil voorkomen.

Categorie F: notarissen, makelaars in onroerend goed, accountants, administratiekantoren en advocaten.

Melding is verplicht indien een of meer van de volgende situaties van toepassing zijn:

- a. de transactie heeft geen verklaarbaar legaal doel of geen zichtbare relatie;
- b. er bestaan identificatie problemen;
- c. er is sprake van een ongewoon aanbod;
- d. de transactie is a-typisch voor de cliënt;
- e. de cliënt wordt geacht te handelen als tussenpersoon voor een derde;
- f. er zijn opvallende inkomsten of uitbetalingen of onverklaarbare inkomsten of uitgaven;
- g. de inkomende stroom bestaat uit veel kleine bedragen en de uitgaande stroom uit grote bedragen;
- h. de inkomende stroom bestaat uit grote bedragen en de uitgaande stroom uit kleine bedragen;
- i. er is sprake van een opvallend aantal ronde bedragen;
- j. er is sprake van het veelvuldig doen uitvoeren van transacties.

Categorie G: Handelaren in Goud, andere edele metalen en edelstenen

Melding is verplicht indien een of meer van de volgende situaties van toepassing zijn:

- a. er bestaan identificatieproblemen;
- b. er is sprake van een ongewoon aanbod;
- c. de transactie is a-typisch voor de cliënt;
- d. de cliënt wordt geacht te handelen als tussenpersoon voor een derde;
- e. er bestaat voorkeur van de cliënt voor transacties onder de grensbedragen hetgeen aanleiding geeft om te veronderstellen dat daarmee melding wil worden voorkomen;

Categorie H: Handelaren in Motorrijtuigen

Melding is verplicht indien een of meer van de volgende situaties van toepassing zijn:

- a. er bestaan identificatieproblemen;
- b. er is sprake van een ongewoon aanbod;
- c. de transactie is a-typisch voor de cliënt;
- d. de cliënt wordt geacht te handelen als tussenpersoon voor een derde;
- e. er bestaat voorkeur van de cliënt voor transacties onder de grensbedragen hetgeen aanleiding geeft om te veronderstellen dat daarmee melding wil worden voorkomen.

Categorie I: Aanbieders van Kansspelen

Melding is verplicht indien een of meer van de volgende situaties van toepassing zijn:

- a. er bestaan identificatieproblemen;
- b. er is sprake van een ongewoon aanbod;
- c. de transactie is a-typisch voor de cliënt;
- d. de cliënt wordt geacht te handelen als tussenpersoon voor een derde;
- e. er bestaat voorkeur van de cliënt voor transacties onder de grensbedragen hetgeen aanleiding geeft om te veronderstellen dat daarmee melding wil worden voorkomen.